

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΚΥΡΙΑΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΣΕ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΙΚΗ

Στη λατινική γλώσσα δεν υπάρχουν δευτερεύουσες ειδικές προτάσεις με αποτέλεσμα στον πλάγιο λόγο οι κύριες προτάσεις κρίσεως να μετατρέπονται πάντα σε ειδικό απαρέμφατο. Για να μεταφερθεί σε πλάγιο λόγο μια κύρια πρόταση κρίσεως είναι απαραίτητη η ύπαρξη ενός ρήματος(λεκτικού δοξαστικού, γνωστικού κλπ) εξάρτησης αντικείμενο του οποίου θα γίνει το ειδικό απαρέμφατο (στο οποίο θα μετατρέψουμε το ρήμα της κύριας πρότασης,

Πώς γίνεται πρακτικά η μετατροπή ;

Υπάρχουν πάντα 2 δεδομένα:

1) Η κύρια πρόταση 2) Το ρήμα εξάρτησης με το υποκείμενό του.

Διαδικασία.

Γράφω το ρήμα εξάρτησης και το υποκείμενό του και προσθέτω το υποκείμενο του ρήματος της κύριας πρότασης σε αιτιατική. Αν υπάρχουν ομοιόπρωτοι προσδιορισμοί στο υποκείμενο τους μετατρέπω και αυτούς σε αιτιατική. Στη συνέχεια μετατρέπω το ρήμα της κύριας πρότασης (ανάλογα με το χρόνο και τη φωνή στην οποία βρίσκεται) σε απαρέμφατο σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα.

Ενεργητική φωνή		Μέση φωνή	
Χρόνος	Απαρέμφατο	Χρόνος	Απαρέμφατο
Ενεστώτας	Ενεστώτα	Ενεστώτας	Ενεστώτα
Παρατατικός	Ενεστώτα	Παρατατικός	Ενεστώτα
Μέλλοντας	Μέλλοντα	Μέλλοντας	Μέλλοντα
Παρακειμένος	Παρακειμένου	Παρακειμένος	Παρακειμένου
Υπερσυντέλικος	Παρακειμένου	Υπερσυντέλικος	Παρακειμένου
Συντ Μέλλοντας	Μέλλοντα	Συντ Μέλλοντας	Συντ Μέλλοντα

Όλα τα υπόλοιπα στοιχεία της κύριας πρότασης τα προσθέτω χωρίς καμιά μεταβολή.

Ένα ενδεικτικό Παράδειγμα

Κύρια πρόταση κρίσεως: **Romani** (υποκ) **bellum** (αντικ) **gesserunt** (ρήμα σε παρακειμένο ενεργητικής) = Οι Ρωμαίοι έκαναν πόλεμο (α' δεδομένο)

Ρήμα εξάρτησης: **Tacitus tradit** = Ο Τάκιτος αναφέρει (β' δεδομένο)

Μετατροπή: **Tacitus tradit Romanos**(αιτιατική) **bellum gessisse** (Απαρέμφατο ενεργητικού παρακειμένου)

Σημείωση 1η: Με τους παθητικούς τύπους των λεκτικών και των δοξαστικών ρημάτων το υποκείμενο του ρήματος και του ειδικού απαρεμφάτου είναι το ίδιο (ταυτοπροσωπία) και βρίσκεται σε πτώση ονομαστική. Στην περίπτωση αυτή το ρήμα είναι προσωπικό και πρέπει να συμφωνεί με το υποκείμενο στον αριθμό και στο πρόσωπο. πχ Κύρια πρόταση κρίσεως: **Hercules boves adduxit**(παρακειμένος) (Ο Ηρακλής οδήγησε τα βόδια)
Εξάρτηση **dicitur** ή **fertur** (λέγεται ή φέρεται)

Μετατροπή : **Hercules**(ονομαστική) **boves adduxisse**(απαρέμφατο παρακειμένου) **dicitur**(παθητικός τύπος λεκτικού ρήματος).

Σημείωση 2η: Η κύριες προτάσεις επιθυμίας ανάλογα με το ρήμα εξάρτησης (προτρεπτικά, κελευστικά κλπ) μετατρέπονται σε τελικό απαρέμφατο ή σε δευτερεύουσα βουλητική πρόταση που λειτουργεί ως αντικείμενο του ρήματος εξάρτησης.

Σημείωση 3η: Την αντίθετη ακριβώς διαδρομή ακολουθούμε για να μετατρέψουμε μια απαρεμφατική πρόταση σε κύρια (Το υποκείμενο σε ονομαστική και το απαρέμφατο σε ρήμα (δες πίνακα)).

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Να μετατρέψεις τις παρακάτω κύριες προτάσεις σε απαρεμφατικές αφού τις εξαρτήσεις από το Cicero dixit (Ο Κικέρωνας είπε):

Romulus urbem Romam condidit.

Romulus urbem Romam condiderat.

Romulus urbem Romam condiderit.

Romulus urbem Romam condet.

Romulus urbem Romam condebat.

Romulus urbem Romam condit.

urbs Roma a Romulo conditur.

urbs Roma a Romulo condebatur.

urbs Roma a Romulo condetur.

urbs Roma a Romulo condita est.

urbs Roma a Romulo condita erat.

urbs Roma a Romulo condita erit.

Catilinam clari quidam sed improbi viri consecuti erant.

Catilinam clari quidam sed improbi viri consecuti erint.

Catilinam clari quidam sed improbi viri consecuti sunt.

Catilinam clari quidam sed improbi viri consequuntur.

Catilinam clari quidam sed improbi viri consequebantur.

Catilinam clari quidam sed improbi viri consequetur.

Να μετατραπού σε κύριες οι παρακάτω απαρεμφατικές προτάσεις:

Gaius Sallustius tradit multos milites Romanos occisos esse.

Gaius Sallustius tradit multos milites Romanos occisos fore.

Gaius Sallustius tradit multos milites Romanos occisum iri.

Gaius Sallustius tradit multos milites Romanos occidi.

Να μετατρέψεις τις παρακάτω κύριες σε απαρεμφατικές αφού τις εξαρτήσετε από το Augustus dicitur:

Augustus imperator erat.

Augustus imperator fuit.